

NAPREJ

Glasi Socialistične stranke Jugoslavije.

Letnik V., št. 47.
Četrtkov št. 47, "NAPREJ"
izhaja kot tednik

LJUDSKI GLAS

Glasi Kmetско-delavske zveze.

Stane letno 36.— Din, mesečno 3.— Din.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Naslov za dopise: Ljubljana pošt. pred. 168. Tel. int. št. 312. Ček. rač. št. 11.959.

Stane mesečno 12 Din, za inozemstvo 22 Din. Oglasi: prostor 1 × 55 mm 1 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

Revolucija pod knezoškofovskim vodstvom.

Komunisti so pobijali socializem, češ, da je premalo revolucionaren. Nič niso pomagale naše razlage, da smo za duhovno revolucijo, da pa ne priznavamo terorja ker smo proti vsakemu nasilju, ki je in ostane reakcionarno sredstvo močnejših nad slabejšimi. Ostali so »teroristični revolucionarji« tudi potem, ko smo jim dokazali, da ženejo s svojim terorjem vodo na kapitalistični reakcionarni ml'n. Ostali so »teroristični revolucionarji« še tudi potem, ko smo jim očitali, da so za to svoje podpiranje kapitalistične reakcije najbrž plačani.

Takrat so se začeli počasi ločiti duhovi. Delavci so začeli premišľevati o tej »revolucionarnosti«. Trpeče delavstvo išče resnice: Kako to, da so usta polna revolucije življenje pa popolnoma kapitalistično? Revolucionar mora najprej na sebi pokazati revolucionarnost, pa ne samo z revolverjem v roki — če ni žandarja zraven — temveč predvsem z odpravo kapitalističnih razvad. Revolucionar n. pr. ne sme biti pijan v teh žalostnih časih, kaj še, če je pijan vsak dan? Sodba delavca, ki išče resnice, je bila, da so ti komunisti samo revolucionarji besed. Zdaj je pa še ta revolucionarnost besed odpadla. V ljubljanske volitve gredo komunisti skupno s klerikalci, ki so za vsakega mislečega človeka najreakcionarnjši element, saj silišjo na vsej črti nazaj v srednji vek. Njih politični, gospodarski in kulturni program odločno nasprotuje vsakemu napredku kaj še revolucionarnosti! V socialnem oziru sicer mnogokrat kakšno pametno rečejo (dokler ne pridejo na vlado in na Zaloško cesto!) toda če bi

tudi vse svoje backe naučili na socialne zahteve, bi to nič ne izdalo, ker jih sočasno uče na — potrpežljivo čakanje božjega in vladnega usmiljenja!

Da pa se otresejo sploh vsakega sumu revolucionarnosti, so klerikalci kot duševni in politični voditelji »Zveze delovnega ljudstva« na vsa usta povedali, da nimajo nikakih revolucionarnih namenov, čeprav so se združili s »terorističnimi revolucionarji« tako tesno da niti svojih glasov ne bodo mogli šteti. Glavni govornik tega »delovnega« ljudstva je po »Slo-

venčevem« poročilu na shodu, ki so ga za ljubljanske volitve priredili skupno klerikalci, komunisti in Kocmurjevci, doslovno izjavil sledeče: »Mi nismo ustvarili programa, ki bi imel kake revolucionarne namene.«

Od tega trenutka komunisti niti revolucionarji besed niso več. Delavstvo zdaj do dobrega pozna njih revolucionarnost in ne bo več čakalo na njihovo revolucijo, pa čeprav jo obljubijo na dan 4. decembra ob 8. zjutraj, takoj po volitvah. Kajti revolucije pod knezoškofovskim vodstvom si naše delavstvo ne želi.

Angleške volitve.

Vsakega resničnega socialista je navdal mogočen napredek angleške »Delavske stranke« z veseljem in ponosom.

Od 75 mandatov, ki jih je imela ta stranka v prejšnji zbornici, so ji prinesle te volitve 141 mandatov, to je skoro še enkrat toliko.

Še vse bolj je pa razveseljivo število glasov, ki so jih angleški sodrugi v teh volitvah pridobili.

Anglija je razdeljena v 615 volilnih okrajev. Dosedaj je znan rezultat iz 603 okrajev in je sledeči:

Ime stranke	Dobljenih glasov	Št. mandatov
Konservativci	5.737.097	343
Delavska stranka	4.345.549	141
Neodv. liberalci	2.747.868	57
Narod. liberalci	1.567.685	52
Razne skupine	1.053.625	10

Če primerjamo število glasov Delavske stranke z glasovi ostalih strank potem vidimo, da ne zaostaja mnogo za največjo, dočim daleč prekaša druge manjše stranke. Njena moč je pri teh vo-

litvah tako narasla, da je vsak tretji volilec na Angleškem njo volil.

Angleška »Delavska stranka« je sicer precej desničarska (je včlanjena v II. internacionali), vendar je bila njena politika vseskozi načelna in dosledna.

V volilni boj je šla brez vsakih kompromisov z jasnim programom, ki se glasi:

1. Revizija mirovnih pogodb.
2. Znižanje reparacij.
3. Oddaja premoženja.
4. Socializacija važnejše industrije.
5. Neodvisnost Egipta, Mezopotamije in Indije itd.

Da je dobila »Delavska stranka« na ta program tako ogromno število glasov, ko je znano, da je angleški delavec dokaj konservativen, je najveselejše znamenje Angleško delavstvo se bliža z brzimi koraki končni svoji znagi. Za enkrat je rešil angleške kapitaliste precej nazadnjaški volilni red, ki je prirojen po volilnih okrožjih in ne po listah kakor v Nemčiji in deloma tudi v Jugoslaviji.

Skrinjice pri ljubljanskih občinskih volitvah.

1.

2.

3.

4.

Dr. Vidmar,

šahist.

Slavenska banka.

(Praprotnik-Zerjav).

Kmetiški fond.

Uradniška pragmatika itd. itd.

Volkovi . 95 %
pastirji . 4 %
ovce . 1 %

Dr. Perič,

advokat.

Zadružna gospodarska banka.

Pollakovo človekoljubje!
Razne nagrade in žegnani zvonovi.

Vitezi rdečega križa
na Zaloški cesti.
Zveza gnilih kompromisov.

Volkovi 10 %
pastirji 25 %
ovce (pobožne) . 65 %

Jože Ogrin,

mizarski pomočnik.

Stranka ročnega in duševnega delavstva ter upokojencev.

Išči resnico — spoštuj svoj razum!

Svobodni ljudje socialisti
100 %

Dr. Ravnihar,

advokat.

Jadranska banka.

40 letno magistratovanje z bankrotom!

Velekapitalist Knez in narodno »socialistični« program.

Bratstvo lačnih in sitih!

Volkovi 70 %
pastirji 10 %
ovce (narodne) . 20 %

Po tem sistemu zgubi manjšina v vsakem okrožju mnogo glasov, povrhnje volilni red niti ožjih volitev ne pozna.

Tista stranka, ki dobi največ glasov, če tudi samo enega več kakor kaka druga, dobi tudi dotični mandat.

Vse druge stranke pa ostanejo brez njega, njihovi glasovi so pa uničeni in se ne prištejejo drugim okrožjem.

Le na ta način je mogoče, da so dobili konservativci 5 milijonov glasov pa 343, dočim so dobili delavci 4 milijone glasov pa samo 141. mandatov.

Povrh je pa treba pomisliti, kako težka je pri takem sistemu postavitve kandidatov za stranke, ki nimajo bogatega aparata na razpolago.

Če bi bil angleški volilni red tako modern in priprost, kakor je n. pr. v Nem. Avstriji, bi najbrže »Delavska stranka« že pri teh volitvah dobila večino.

Te volitve pa ne bodo imele silnega vpliva le na Angleškem, temveč so odločilnega pomena za ves svet.

Reakcija, ki je zadnje leto osobito ošabno dvigala svojo glavo, je dobila pri teh volitvah težak udarec.

Angleško delavstvo si je pridobilo pri teh volitvah tak vpliv, da bo morala angleška politika brezpogojno računati z njimi. Ker je pa Anglija prva velesila zlasti v Evropi, bo ta delavski vpliv segal tudi daleč preko mej mogočne Anglije.

Za delavstvo znači to vesel pojav v teh žalostnih in trdih časih.

Značilno je, da je komunistična stranka na Angleškem ostala brez vsake veljave. Moči nima niti toliko, da bi postavila kandidatno listo. Seveda ni dobila nobenega mandata.

Tedenski pregled.

Nedelja, 12. nov.: Kongres ruskih monarhistov v Parizu.

Ponedeljek, 13. nov.: Odvetniški odbor v Zagrebu javno odklonil smrtno kazen. — Radikali hočejo v preurejeni vladi trgovinsko ministrstvo. Muslimanom so sporočili, da jim prepuste narodno zdravstvo. — Reška avtonomistična stranka sklenila da nastopi pri vol. samostojno. — V luki Sv. Vincenca eksplodiralo in zgorelo več laških vojnih ladij. — Iz Južne Amerike poročajo, da je potres zahteval več tisoč žrtev in razdeljal mnogo mest ob zapadni chilenški obali. — Na Madžarskem veliko izprtie pekovskih po-

močnikov. — Wranglovski general Pokrovski na bolgarski meji ubit, najbrže iz maščevanja radi umora komunističnega novinarja Agajeva v Sofiji. — V Judenburgu krvavi izgredi med policijo in avstrijskim delavstvom.

Torek, 14. nov.: Pričetek jugoslovansko-madžarske konference za ureditev poštne in železniškega prometa v Belgradu. — Pri laških državnih železnicah ugotovili 1290 milijonov lir primanjkljaja, ponajveč, ker so morale železnice zavoljo fašistovskega gospodarjenja trgovcem plačati odškodnine za pokvarjeno blago. — Nemška vlada demisionirala. — V poljski tekstilni industriji zastavkalo 100.000 delavcev. — Fašistovski »Preporod« poziva jugoslovanske nacionaliste k združenemu nastopu proti opozicionalnim strankam. — Laško delegacijo so na potu iz Moskve v Odeso neznanci napadli in pretepli.

Sreda, 15. nov.: Mezdna gibanja oblačilne stroke v Belgradu, Zagrebu in Novem Sadu zmagovito končana. — V Sarajevu trajna stavka krojaškega proletariata že sedmi teden. — Radičevi poslanci prihajajo v Belgrad proučevati možnost, kako bi prišli v parlament brez velike blamaže. Posvetujejo se zlasti s klerikalci. — V Budimpešti so odkrili veliko korupcijsko afero (gre za kakih 200 milijonov frankov), v katero je zapleten sam ministrski predsednik Bethlen. — Poljska sporoča sovjetski vladi, da bo nastopila proti njej z orožjem, če se dotakne Besarabije, ki jo ta čas imajo Rumuni v pesteh. — Na Dunaju so izvolili klerikalca dr. Kynbecka za finančnega ministra proti socialističnim glasovom. — Laški kralji podpisal zakon, ki daje fašistovski vladi neomejeno oblast do konca leta 1923. — Češki parlament odobril 100 milijonov kredita za brezposelne. — V Kölnu ob priliki komunistične stavke poulični izgredi in krvavi spopadi s policijo. — Iz Moskve poročajo, da je bilo doslej 18.630 komunistov (5% vseh ruskih) obsojenih radi različnih zločinov. — Mehikanski katoliški nadškof Moray del Rio izobčil tamošnjo organizacijo godbenikov, češ, da so vse strokovne organizacije proti cerkvenim načelom. — Velike žalne manifestacije za žrtve zadnjih treh vojn in proti prejšnjim vladam po vsem Bolgarskem.

Četrtek, 16. nov.: Vladni muslimani grozijo z odhodom iz vlade, če ne bo izplačala turškim veleposestnikom obljubljenega haka. — V Somboru proces proti vla-

dišovskemu županu dr. Stojkovu. Ki se sicer sam imenuje razbojnika a v svojih zagovorih razkrinkuje tudi korupcionarno delovanje cele vrste zelo visokih gospodov. — V Istri nadaljujejo fašisti s preganjanjem našega življa. Nekega pekovskega pomočnika so ustrelili, druge reveže mučijo z nasilnim napajanjem z ricinovim oljem. — Papež prepovedal dvema cerkvenima velikašema na Poljskem sprejeti mandate v skupščino. Papež je obenem izdal poslanico, s katero prepoveduje vsemu duhovništvu sodelovanje v političnem življenju. Klerikalizem na takšne prepovedne odloke seveda pihne in bo še nadalje s svojim umazanim političnim udejstvovanjem pljuval na boga in vero. — V Judenburgu aretirane delavske voditelje izpuštili. — Ravnatelj hamburške paroplovne družbe »Hapag« Cunu je bila ponudena sestava nove nemške vlade. — Poljaki izročili generalu Halierju diktaturo nad uporno Vzhodno Galicijo. — Mussolini imel v laškem parlamentu otvoritveni govor. Uspeh ta da bodo vsi pametni poslanci odložili mandate. — Francoski socialistični voditelji Longuet pozval Clemenceauja (oba se nahajata v Ameriki) na javno diskusijo o versailleski mirovni pogodbi. Clemenceau — odklonil.

Petek, 17. nov.: Disidenti kroz »Zarje« in »Enakosti« se radi ponašajo, kako da soglašajo centralni odbor SSJ v Belgradu z njihovo razdiralno in neumno taktiko. Ta dan je priobčil »Naprej« članek s. Pavičevića, člana centralnega odbora, ki ostro obsoja koruzni socializem ljubljanskih starinov, obenem seveda tudi marksističnih, ki so one sprejeli za svoje. Kje je torej laž? — »Naprej« objavlja važen članek sođr. F. U. o taktu v stranki, ki bo izzval zelo poučno in zanimivo polemiko. Sadržji naj jo pridno zasledujejo in naj povedo tudi svoje mnenje. — Jugoslovanski invalidi so sklenili, da poidejo iz cele države v Belgrad protestirati zoper sedanjí režim. — Vlada odgovorila na ponovno interpelacijo sođr. Divca, da je zanjo smrtna obsodba rudarja Keroševića nespremenljiv sklep. — Na Angleškem so se končale parlamentarne volitve. Zmagala je lista Bonar Lawovih konservativcev. Propadel je Lloyd George popolnoma. Čudovite uspehe pa je doživela delavska stranka, ki je imela prej 75, a sedaj ima 141 mandatov! — Sođr. dr. Korun je finančnemu odboru dokazal, da so vladinovci z nakupom mariborskih upravnih hiš hoteli vtakniti 2 milijona kron v svoj žep.

Revolucionar.

(Konec).

Noč se je vlekla h koncu.

Zrak je postal mrzel in vrhovi obraščenih gričev so se jasno razločevali v temi.

Gabrijel Andrejev se je zopet bližal vojaškemu taborišču, ali sedaj je lazil počasi in sključen med grmovjem. Za njim so pa lazili drugi — večja četa — počasi in sključen kakor sence. Zraven Andrejeva je vlekel dolge noge krepak mož z revolverjem v desnici.

Na hribu se je prikazala senca vojak. Prišel je nepričakovano, blede obsevan od pojemajočega ognja. Andrejev ga je takoj spoznal. Bil je tisti, ki je nekaj ur poprej predlagal, da mu prilože eno na željust. Ali niti najmanj se ni razburil; njegov obraz je bil hladen in nepremičen, kakor pri človeku kadar spi. Okrog ognja so ležali ostali vojaki očividno v spanju. Podčastnik je sedel na hlođu zraven ognja in glava mu je visela med koleno.

Korenjak na Andrejevi strani je nameril revolver in sprožil. Trenoten blisk in zaglušen pok ...

Andrejev je videl, kako je vojak razprostrl roke in obsedel na tleh, držeč se za prsi.

Drugi trenotek — in švigale so kratke iskre od vseh strani, spremljane z gromom pokanja. Podčastnik je skočil in takoj padel naravnost v ogenj. Sive vojaške postave so vstajale iz spanja, iztezale roke in padale na črno zemljo. Golobradi častnik je stekel mimo Andrejeva in mahal z rokami kakor splašen pišč. Samo hip se je pomišljal učitelj in zamahnil s palico z vso močjo. Priletela je na častnikovo glavo. Mahnil je drugič, tretjič in četrtič in vsakokrat je sledil zadirajoč stok. Častnik se je vrtel v krogu, zadel ob grm in se zgrudil na tla, pokrivajoč si obraz v rokami, kakor delajo otroci, kadar so tepeni. Tedaj je skočil nekdo in sprožil revolver počil je tako blizu, kakor da bi bil v Andrejevi roki. Častnik se je skrčil v klopčič in naglo iztegnil glavo po

mehkih tleh. Nekaj trenutkov je še krčlil noge, a kmalu se je umiril ...

Streljanje je prenehalo. Črni možje belih in pošastno sivih obrazov so obračali mrtva trupla in pobirali orožje ter streljivo.

Andrejev je gledal vse to hladno in ravnodušno. Ko je bilo delo končano, je stopil k ognju in skušal prijeti podčastnika za opaljane noge, da bi ga premaknil iz žerjavice. Ali mrlič je bil pretežak in učitelj ga je pustil v ognju.

Gabrijel Andrejev je sedel nepremično na stopnicah občinske hiše in se potapljaj v misli. Premišljeval je, kako je mogel on, Gabrijel Andrejev, pesnik, ki nosi naočnike in palico, ki se zavija v ogrtačo, lagati in speljati na led sedemnajst mož. Misli je, da je bilo grozno, ali v njegovem srcu ni bilo pomilovanja ali sramote, niti kesanja. Bil je prepričan, da bi on, Gabrijel Andrejev, pesnik, z naočniki s palico in ogrtačo šel in storil zopet tako, če bi ga zdaj oprostili. Izprašal se je, po-

Nakup je bil takoj ustavljen. — Mussolini-jeva vlada ukinila osemurni delavnik. — Ruski general Holmsen v Parizu na več drastičnih slučajih dokazal, da cesar Viljem v svojih »Spominih« prav nerodno laže.

Sobota, 18. nov.: Tovarnar dr. Wildi v Polzele odslovil 81 delavcev brez prave utemeljitve. Delavci v njegovi tovarni so brez organizacije, zato si je dr. Wildi upal tako nastopiti. — »Radniški dnevnik« poroča o organizaciji Wranglovcev v naši državi, ki se pripravljajo na pohod proti sovjetski Rusiji. — V Milanu sestanek laških nacionalistov za Črno goro in proti Jugoslaviji. Voditelji se navdušujejo za vojne ljudstvo pa strada — kdaj bo prišlo do zavesti? — V Carigradu so kemalisti ubili predsednika turške socialistične stranke, Huseina Hilmi-bega. Angleška vlada protestira pri grški proti smrtni obsodbi bivših grških ministrov.

Nedelja, 19. nov.: V Ljubljani shod invalidov ki so ga sklicali na svojo pest, ker se vladnim Žerjavovcem naklonjeno vodstvo njihove organizacije ne upa pred javnost.

VOLILNI SHOD

Socialistične stranke Jugoslavije
in upokojencev

v Sp. Šiški

se bo vršil v soboto, 25. t. m. ob 19. zvečer
pri Valjavi (Reininghaus).

Poročajo socialistični kandidati.

Sodruzi in sodružice, pridite v velikem številu!

VOLILNI SHOD

Socialistične stranke Jugoslavije
in upokojencev

v Ljubljani

se bo vršil v nedeljo 26. t. m. ob pol 10.
dopolodne v veliki preurejeni dvorani pri
»Levu« na Gosposvetski cesti (nasproti
Koližeja).

Dnevni red: OBČINSKE VOLITVE.

Poročali bodo ss.: Zv. Bernot, J. Bole, J. Ogrin, I. Rostan, Ivo Mežnarič, J. Pastorek in Franc Svetek.

3. DECEMBRA VRZITE SVOJO KROGLJICO V 3. SKRINJICO!

gledal si je v dušo, in našel ni nič napačnega. Bilo mu je mnogo bolj mučno pri srcu, kadar je pomislil na tri črne postavke, ležeče v snegu pod železno vrtno ograjo in zroče s svojimi mrtvimi očmi na oddaljeno luno, kakor če je pomislil na umorjenega častnika, katerega je on sam tako grdo udaril štirikrat po glavi. Na svojo smrt ni mislil. Zdelo se mu je, da je že davno končal. . . . Zato pa ni več vredno misliti na smrt.

Pograbili so ga za rame in on je vstal ter naglo korakal z njimi čez vrt, kjer so moleli suhi zelnati koci iz zemlje. Mislil ni nič.

Peljali so ga na cesto in postavili k železni ograji. Poravnal si je naočnike, prekrizal roke na hrbtu in tam je stala njegova majhna, a čedna postava, malo nagnjena na desno stran.

Se enkrat je pogledal Andrejev predse in videl puškine cevi, ki so bile namerjene na njegovo glavo, prsi in želodec, videl je blede obraze vojakov s tresočimi ustnicami. Razločno je videl, kako je cev, ki je bila namerjena v njegovo čelo, padla malo nižje.

POROČILO K VČERAJSNJI BRZOJAVKI IZ ŠISKE.

Agitacijo po dnevi in ponoči delajo komunisti za dr. Periča. Šišenski kandidat št. 46. je v noči z nedelje na ponedeljek od 10. zvečer do 2. zjutraj pred svojim stanovanjem prav pred cerkvijo sv. Komarja kričal na vso moč, kolikor je pač ima v prahu ležeč človek: »Živio komunisti živio klerikalci, živio farji!« Peričevcev ni omenjal, ker jih je premalo. Poročevalec nam ni poročal, ali ga je navdušil črni dalmatinec, ali Kocmurjev »Netopir«. Ta prevažni referat o komunalni politiki je slišala vsa okolica, posebno g. Seitl ni mogel spati.

TOVARNAR DR. WILDI JE VRGEL 81 DELAVCEV NA CESTO.

(Na izrecno željo ponatiskujemo to vest iz »Napreča« št. 261.)

Iz Polzele smo prejeli poročilo, da je tamošnji tovarnar dr. Wildi vrgel na cesto s pomočjo svojih kapitalističnih prijateljev 50 delavcev in 31 delavk, ki bodo 18. t. m. dobili nazaj svoje knjižice. V odslovitvenem pismu utemeljuje gospoda odpust delavcev takole: »Vsled ogromno nakupičenega kostanjevega ekstrakta, se je bati, da se bo isti pokvaril, vsled česar bi zadela tovarno večmilijonska škoda.« (Odkod pa je narastla večmilijonska vrednost? Opomba poročevalca.) Nadalje utemeljuje gospoda odslovitve delavcev tudi s tem, da so sami domači delavci ter da niso navezani na zaslužek v tovarni. (Čemu pa potem gredo na delo v tovarno, če so kmetije? Opomba por.) Mi verjamemo, da je nastala pri tvrdki nadprodukcija, vendar pa smo prepričani, da je pri svojem odpustu mnogo tudi krivo delavstvo samo, o katerem govore ljudje okoli tovarne, da ni navezano na zaslužek v tovarni, ker je delalo celo poletje namesto 8 ur na dan, po 10—14 ur dnevno. Mnogi izmed delavstva so zapravili svoj denar na žganju ter klicali »živijo« dr. Wildiju, ko je ta razbil strokovno organizacijo lesnih delavcev ter vrgel delavce na cesto. Neorganizirani delavci v Polzele ali sedaj razumete kapitalistično gospodarstvo? Glejte, če bi vsi delavci v Sloveniji tako delali kakor vi, bi bilo pozimi vedno najmanj 10.000 delavcev na cesti!

Nekaj čudovitega in nerazumljivega — nekaj nadzemjskega — je hipoma šinilo skozi njegove možgane. . . . Vzrav, nal je svoje kratko telo pokonci in ponosno dvignil glavo. . . . Nenavadno in nesluteno čustvo čistosti, sile in ponosa je napolnilo njegovo dušo, in vse drugo — solnce, nebo, ljudje, polje in smrt — mu je bilo neznanost, pritlikavo, nepotrebno. . . . Svinčenke so ga zadele v prsi, v levo oko, v želodec in so prevrtale njegovo čedno, tesno zapeto suknjo. Naočniki so se zdrobili na kosce. Iz njegovih ust je jeknil stok, zavrtel se je parkrat naokrog in padel z obrazom na železno ograjo s široko odprtim desnim očesom. . . . S prsti razprostitih rok je krčevito grabil za zemljo, kakor da bi se hotel opreti in vstati. . . .

Tedaj je priskočil častnik, čigar je obraz pozelenel kakor trava in je pritisknil revolver na učiteljev vrat. Dvakrat je počilo. Andrejev se je iztegnil po tleh.

Vojaki so naglo odšli. Andrejev je ostal sam. . . . Njegovo truplo se je tesno tiščalo k tlu in kazalec njegove leve roke je še migal kakih deset sekund. . . .

† Klerikalci, ki so komandanti »Zveze delovnega ljudstva« se nič kaj posebno ne ogrevaio za ljubljanske občinske volitve, kajti v njihovih organizacijah že sedaj poka zaradi zveze s komunisti. Med komunisti pa se ravnotako uveljavlja močna opozicija proti gnilemu kompromisu s klerikalci. Toda sedaj je šele začetek volilnega mačka, kaj pa bo šele po volitvah? Klerikalni zmaji, ki zdaj »piha« z repom, bo prišel ob njega, ker mu ga bodo zgrizli lastni pristaši s tem, da se ne bodo udeležili volitev. In prav nič mu ne bo pomagal povodnjimož iz Ljubljane in prav tako ne njegova Uršika, ki jo bo imel na svoji strani!

+ Jugoslovanska zajednica« vsaki dan tekmuje s svojimi volilnimi poročili. Tu je bil sijajen shod, tam je bil veličasten shod, ondi zopet impozanten shod itd. v neskončnost. Naš poročevalec pa nam poroča, da je zbranih pri njihovih shodih komaj okoli 25—30 ljudi, izmed katerih pa tvori polovico generalštab »zajednice«. Napitnice se vrstijo za napitnico, klobase »rajaajo« na mizo, okoli polnoči pa je shod končan na »gasi«, kjer modrujejo vsi blaženi o rezultatu volitev. Ti rezultati so tako lepi, da jih morajo takoj objaviti. In res beremo naslednjega dne, da je zmaga zagotovljena »zajednici«. Zares, globoko je padel nivo naših »zajedničarjev«. Upajmo, da bo njihova skrinjica res »zadnja«, kar razglašajo »Slov. Narod« že cel teden.

+ V »Jugoslaviji« beremo: »Opozarjamo ljubljanske volilce naj vsak voli »zajednico«, katere listo tvorijo sami advokati in upravni svetniki različnih bank, kajti ti se bodo resno pobrigali za dobrobit ljubljanskih volilcev! (Radi verjamemo, Opomba ured.). Opozarjamo vse, da je vsaka kroglica, ki bo padla v kako drugo skrinjico, izgubljena za napredno stvar. Absolutna zmaga nam je namreč zagotovljena. (Njihova skrinjica je zadnja. Op. ured.). Ugotovili smo jo že na številnih sestankih v vseh ljubljanskih gostilnah in kavarnah.« (Kakor čujemo, bo volilni štab »zajednice« oborožil svoje agitatorje s posebnimi »fancami«, na katerih bo zapisana točno do besedice gorenja reklamica. Na ta način si misli zasigurati ogromno večino ljubljanskih volilcev, ki tava še neodločeno po ljubljanskih ulicah. Opomba ured.).

+ »Zajedničarji« izjavljajo v »Slov. Narodu«, da bo na stotine komunistov volilo listo socialistične stranke. Obenem pristavljajo da se med klerikalci vedno bolj širi nezadovoljstvo proti onim voditeljem, ki so eliminirali iz volilnega boja SLS ter se zvezali s komunisti. Dostavljamo da se najlepše zahvaljujemo za »Narodovo« reklamo. Kdo bi si bil nekd mislil, da gojijo gospodje »zajedničarji« tako ljubezen do nas socialistov! Ej, 3. december jih bo pošteno iztreznil!

+ Prvi nesporazum pri Zvezi delovnega ljudstva je rodila pri sestavi komunalnega programa zahteva komunistov, naj ostane v »njihovem« programu tudi točka o brezplačnih pogrebih za reveže. Komunisti so utemeljevali to svojo zahtevo s tem, da imajo večkrat kakšno poskusno »revolucijo«, kjer obleži vselej do par žrtve. Te žrtve stanejo njihovo stranko preveč denarja, zato zahtevajo, da jih pokoplje občina na svoje stroške. Proti tej zahtevi so klerikalci burno protestirali. Svoj odločni protest so zagovarjali s tem, da občina duhovne preslabo plačuje, reveži navadno boljše plačajo. (Ker ne poznajo tarifa. — Opomba ured.). Kakor pri mandatih, tako so tudi v tej točki zmagali

klerikalci, ker so po posredovanju »Zarjanov« komunisti odstopili od svoje zahteve. (Komunisti torej niso našega programa kar gladko prepisali, temveč o njem celo debatirajo. — Oponomba ured.).

+ »Radniški Dnevnik« je v svoji zadnji številki objavil oster članek proti sedanjemu režimu ter proti Radi Pašiću, sinu ministrskega predsednika ki je dobil koncesijo za produkcijo petroleja na Hrvaškem, pa io je koj prodal angleškemu petrolejskemu trustu. Rade Pašić se je že večkrat izkazal kot vreden sin svojega očeta.

+ V Sofiji so aretirali boljševiškega agitatorja Čujkova, ki je v Bolgariji organiziral boljševiško policijo. V njegovem stanovanju so našli dokumente, ki zelo obtežujejo delo imenovane policije, ki je delovala pod firmo »Rdečega križa«.

+ Ljudsko glasovanje v Bolgariji je obsodilo vse bivše ministre na smrt zaradi katastrofe, v kateri se sedaj nahaja Bolgarija.

+ Orientska mirovna konferenca je že pričela delovati. Dosedaj delujejo tri komisije, in sicer: 1. za vprašanje narodnih manjšin in tujcev v Turčiji, 2. za gospodarske in denarne zadeve in 3. za teritorialna vprašanja in morske ožine.

+ V Lincu so sklicali krščanski socialci in nemški nacionalci v nedeljo, 19. t. m. veliko zborovanje. Za to svoje zborovanje so delali velikansko reklamo, mobilizirali so »Heimwehr« ter se zelo potrudili tudi za dotok kmetov iz okolice. Istega dne pa so sklicali svoje zborovanje v Lincu tudi socialisti, katerih se je zbralo okoli 35.000! Govorili so ss. Seitz Bauer in Leuthner, katerih izvajanja so žela burna odobravanja. Na drugem koncu mesta je pa bilo zbranih pristašev meščanskih strank okoli 6000, katerim je govoril predsednik Seipel. G. Seipel se je moral zopet prepričati, da ima vrlo malo somišljenikov, ki odobravajo njegovo politiko.

+ V Nemčiji so izbruhnili draginjski nemiri, ki so bili največji v Dresdenu in Braunschweigu.

+ Zaradi volitev v gornji Šleziji, pri katerih je dobila največ glasov socialistična stranka se je skrčilo število poslancev od 469 na 459. Socialistična stranka ima sedaj 173 poslancev, centrum 68, nemško nacionalna ljudska stranka 67, nemška ljudska stranka 66, nemška demokratska 39, bavarska ljudska 20, komunisti 15, bavarska kmečka zveza 4, nemško-nacionalna 3, nemška hanoveranska deželna stranka 2 in 2, ki ne pripadata nobeni stranki (Ledebur in Wegemann), skupaj torej 459.

+ V Harkovu so osnovali Ukrajinci svoj revolucionarni odbor, ki bo pričel z veliko vstaško akcijo proti Poljski. Poljska vlada je namreč pozaprla v vzhodni Galiciji vso ukrajinsko inteligenco.

+ Ruska vlada je pozvala romunsko vlado, naj takoj izprazni Besarabijo in uniči vse dogovore, ki jih ima glede Besarabije s Poljsko. Obenem je koncentrirala ob besarabski meji svoje čete.

+ Narodna skupščina republike Čita je proglasila svoje združenje z rusko sovjetsko republiko. Za izvrševanje tekočih poslov je imenovala revolucionarni odbor sedmih mož.

Nesreča nad nesrečo zadeva ubogo francosko komunistično stranko. Pred par dnevi so izstopili iz njene srede zadnji občinski predstojniki in odborniki v pariških predmestjih ter se priključili seveda socialistični stranki. Podobne reči poročajo iz južne Francoske, kjer so imeli

komunisti svoje najboljše kadre, a kjer so pobegnili sedaj od njih celo uredniki njihovih glasil. Da, da, frazerskega režima je na tem svetu tudi enkrat konec, kakor vseh drugih, ki pomenijo cokol na vozu človeškega napredka. Pri nas bodo imeli priliko spoznati te reči v najkrajšem času razni Štefanoviči, Klemenčiči, Fabjančiči in njim podobni tiči doli do Golouha in Kocmurja.

+ Pariška sodišča so vložila proti prenmogim inozemskim bankirjem tožbe zaradi sleparije pri deviznih kupčijah. V najkrajšem času bodo sledile aretacije.

+ V Parizu zboruje od 20. t. m. dalje internacionala stavbinskih delavcev.

+ V Dublinu se je smrtno ponesrečilo veliko število irskih vstašev, ko so minirali železniško progo. V Dublinu je prišlo ponovno do uličnih pobojev.

+ Iz Helsinfora poročajo, da je v ruskih komunističnih strokovnih organizacijah nastal pravcati beg članov. Centralni odbor je ponovno naročil svojim organizacijam, povečati svojo agilnost. Centralni odbor naveda potem sledeče podatke: od maja 1922 pa do 15. oktobra je bilo v zvezi kovinskih delavcev 576.000 članov, sedaj pa jih je samo 3617. V zvezi tekstilnih delavcev je bilo prej 280.000 članov, sedaj pa jih je okoli 4000; v zvezi občinskih delavcev jih je bilo prej 163.000 sedaj pa jih je samo 37.000, v ostalih zvezah, v katerih je bilo od 500—600 članov, pa je ostalo komaj po deset članov.

+ Mehikanska vlada je poslala ameriškim Združenim državam energično noto v kateri protestira proti neznosnim razmeram v državi Teksas, kjer so pretekli mesec linčali 20 Mehikancev.

+ Kitajske roparske bande so ujele deset inozemcev, ki jih nočejo izpustiti. »Chicago Tribuna« javlja 17. t. m., da so ameriške Združene države, Anglija, Francija in Italija stavile kitajski vladi ultimatum, da mora poskrbeti, da bodo ujeti inozemci tekom osmih dni prosti.

Dnevne vesti.

Iz Celja nam poročajo: Občeznana trgovec Hladin in Dobovičnik sta združila svoje trgovine v eno veliko trgovsko podjetje. Lastnika sta znana kot najbolj solidna trgovca in jih celjskemu delavstvu pri nakupovanju najtopleje priporočamo. Glavna trgovina je v Prešernovi ulici 14, podružnica pa v Gosposki ulici 15.

V Sevnici se govori, da se je podružnica strokovne organizacije lesnih delavcev razbila, in sicer zato, ker je tajnik Bradeško pri pogajanjih v tovarni kopit odslovil zaupnike, češ, da bo že sam uredil to stvar. Ne vemo, koliko je resnice na teh govoricah, ker pa delavci o tem govorijo, zato tudi mi ne smemo molčati, čeprav zadeva še ni popolnoma pojasnjena: za nas je odločilno to, da je organizacija v nevarnosti, zato moramo pisati, ne pa čakati, da bo — prepozno. — Prav je, da je delavstvo ježno, kadar se hoče kak tajnik pogažati s podjetnikom sam, brez zaupnikov. To ne sme biti in vsi zaupniki in delavci se morajo proti temu postaviti! Tudi če bi bil tajnik še tak pošteniak, lačen je kakor drugi in v veliki nevarnosti bi bil, če bi mu podjetnik ponudil kako »podporo«. Prav je, če delavci ne zaupajo tajniku, ki bi hotel delati na skrivaj. — Nikakor pa ni prav, če bi se zato organizacija razbila! Narobe! Takrat je delavcem organizacija še bolj potrebna! Organizacija ni zato tu, da bo čaka la na odrešitev. Noben prerok, noben tajnik, no-

ben predsednik noben posameznik sploh ne bo nikdar mogel rešiti delavstva, to bo moglo samo delavstvo samo, zato mora pa že tudi začeti reševati se samo. Prvi začetek je pa organizacija, to je združenje za skupno delovanje. Ta organizacija nastavi tajnika in ta mora izvrševati voljo organizacije. Če torej tajnik ne dela prav, je treba njega — tajnika — odstraniti, ne pa organizacijo zapustiti. To spada v abc socializma! Če smo nastavili nezmožnega človeka, smo se mi sami zmotili, ko smo ga nastavljali. Popravimo to zmoto s tem, da nastavimo boljšega — ali pa naučimo tega, da bo delal prav! Sploh se za organizacijo in njene posle boli brigajmo, pa bomo imeli kmalu boljšo organizacijo in — tajnike! Nikdar pa ne obupavajmo nad organizacijo ki sploh ne more biti nič kriva, krivi so le — člani! Več dela in manj pijače, sodrugi, pa bo kmalu vse boljšo!

Skrivnosten napad. Na Dunaju so prišli te dni na ulici človeka ki je blodil nezaveden po ulicah. Na policiji je spal celo noč, drugo jutro je prišel toliko k zavesti, da je pripovedoval svojo zgodbo. Zvečer je bil v nekem zabavišču, kjer mu je tuj mož ponudil cigareto, ki je vsebovala kokain. Neznani tujec ga je potem onesveščene izročal. Izročani je trgovski potnik iz Bratislave.

Iz New Yorka poročajo, da sta zleteli v zrak dve tovarni streliva. Človeških žrtev baje ni.

Ljubljana.

Vsem zdravnikom! Pod okriljem slovenskega zdravniškega društva se je osnoval na sestanku dne 8. novembra t. l. znanstveni odsek s profesorjem Šlajmerjem na čelu, ki je prevzel nalogo združena redna znanstvena predavanja, z demonstracijami in diskusijami o aktualnih vprašanjih zdravniške vede. K sodelovanju in udeležbi vabita izvoljeni odsek in podpisani odbor vse zdravnike; kajti poleg strokovne vsebine imajo ti sestanki tudi namen utrjevati kolegialne stike med zdravništvom. Predavanja se bodo vršila na medicinskem oddelku splošne javne bolnice v Ljubljani. Prvo predavanje bo v sredo, dne 22. novembra 1922 ob 5. popoldne. Predava prof. dr. Zalokar o: Symphyseotomia in dr. Gregorc: Corpus alienum nesicae. — Odbor slovenskega zdravniškega društva.

Društvo stanovanjskih najemnikov za Slovenijo opozarja, da se bo vršila prihodnja javna odborova seja v sredo, dne 22. novembra t. l. ob 20. v veliki dvorani »Mestnega doma«. Društvena pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. informacije Sv. Petra cesta št. 12, pritrilčno, desno.

Sprememba repertoarja. Ker je gospa Lovšetova obolela, se poje v sredo, dne 22. t. m. namesto »Sevilskega brivca« Smetanova opera »Tajnost« za red D. Vlogo Roze poje gna. Sfil'gojeva.

Klub esperantistov v Ljubljani poziva vsa svoje člane kakor tudi vse one, ki bi se želeli učiti tega velevažnega mednarodnega jezika, da se bo začel redni pouk v petek, dne 24. t. m. ob 19.30 v učnih prostorih v Šelenburgovi ulici 6 II. nadstropje na levo. Pouk bo dvakrat v tednu: vsak torek in petek od 19.30 do 21. Mesečna pristojbina znaša 5 Din, za dijake 2 Din, obiskovalci tečaja bodo imeli priliko uporabljati esperanto v konverzaciji in dopisovanju s tu in inozemstvom ter pri čitanju bogate svetovne literature. Zato ne zamudite prilike — učite se svetovnega jezika!

Centralizem, avtonomizem in samouprava se glasi naslov predavanja sodr. Zvonimira Bernota, ki se bo vršilo v četrtek 23. t. m. ob 20. v veliki dvorani Mestnega doma. Po predavanju ima vsak pravico na vprašanje, ali daljši govor, vendar ne nad 10 minut. Vstopnina sedež 3 Din — stojišče 1 Din.

Ljubljanski trg. Cene govejega mesa so se znižale za 1 dinar pri kg. za prihodnji teden zopet za 1 dinar. Kvaliteta govejega mesa se približuje predvojnemu času. Goveje meso I. vrste 48 do 52 K, II. vrste 40 do 46 K, III. vrste 30 do 36 K. Telečje meso 58 do 60 K, svinjsko meso: hrvaško 70 K, domačih prašičev 80 K, trebušna slanina 85 K, riba in sal 100 do 106 K, mešana slanina 96 K, na debelo 90 K, ameriška mast 95 do 105 K, domača 120 do 130 K, šunka 120 K, prekajeno meso I. vrste 110 K, II. vrste 100 K. Jaje na trgu primanjkuje običajno vsako leto v tem času; par 15 K. — Povšek cen moka je povzročil precejšnje vznemirjenje. Vsi znaki pa kažejo, da je ta povšek le prehodnega značaja. Povzročen je bil v prvi vrsti vsled nenadoma nastalega velikega povpraševanja po moki. Vsled padca cen moka se pretečeni mesec ni kupovalo v nadi na še nižje cene. Vsled izčrpanja zalog je bil konsument in manjši trgovec prisiljen, povpraševati po moki. Poleg tega je bil dovoz ameriške moke premajhen. Istotako kvaliteta ameriške moka v več slučajih ni bila dovoljna, vsled tega se priporoča za nadaljnji dovoz ameriške moka več vzornosti v tem pogledu. Centralna vlada je storila vse korake, da se uvozi v Jugoslavijo takoj veliko množino cenenege rumunskega in ameriškega blaga. Dovoze je deloma že na poti. Temu dovozu bo sledilo padanje cen domači moki, ker poleg dovoza moremo pričakovati tudi zopetni dvig dinarja. Priporočati pa bi bilo zelo nujno, da centralna vlada skrbi za to, da bo Slovenija zadostno založena s ceneno moko, ker je Slovenija važen činitelj pri uspostavitvi močnih cen. Današnja cena moka: Ljubljani: 24 do 25 K št. 0, bela krušna moka 20 K, črna 18 K, kaša 24 K, ješpreni 24 K, otrobi 9 K, koruzna moka 18 K, ajdova moka I. vrste 32 K, II. vrste 28 K. Občinstvo se opozarja, da prodaja mestna aprovizacija najnižnjo moko št. 0 po 22 K, moko za kuho pa po 20 K. Prodaja se na Poljanski cesti št. 15. Občinstvo naj se vendar posluži ugodne prilike in s tem poostri konkurenco. — Špecerij-sko blago: kava Santos 136 K, Rio 128 K, kristalni sladkor 60 K, v kockah 70 K, riž I. vrste 36 K, II. vrste 28 K, liter namiznega olja 80 K. — Glede zelenjave je sedaj ljubljanski trg založen bolj z običajno kislo repo in kislim zeljem. Cena kislemu zelju se je znižala na 10 K, repi na 8 K; zelje v glavah na debelo 2 K kg, čebula 18 do 20 K, česenj 36 K, fižol ribničan 15 K, prepečar 17 K.

Tvrda Niklsbacher in Smrkoli je uvozila koruzo in jo prodaja po 14 K 10 v.

Deželno sodišče v Ljubljani nas je naprosilo za objavo sledečih vrstic: »Neko poletno nedeljo 1919 ali 1920 je bila v kopališču Kolesiji ukradena nekemu kopalcu menda srebrna ura z usnjatim priveskom in črna listnica s približno 800 K denarja, drugemu pa istega dne rumenoričaste hlače. — Koncem julija 1922, menda neko nedeljo, je bila na Tomačevem ukradena nekemu kopalcu rjava listnica s 6 bankovci po 100 Din, nekaj drobiža in listin. — Ob priliki sokolskega zleta je bil v bližini elektrarne izgubljen zelen površnik. Površnik in listnica sta pri

sodišču. — Oškodovanci naj se zglase pri ljubljanskem sodišču soba št. 95.

Zvišanje cen vozniških listkov cestne električne železnice. Prejeli smo: Mestni magistrat je električni cestni železnici v Ljubljani dovolil zvišati od 22. novembra 1922 dalje vozne listke od sedanjih 3 K na 4 K. To povišanje je bilo potrebno, da bo mogla železnica ustreči zahtevam svojih uslužbencev glede zvišanja njihovih prejemkov. Dalje mora železnica dobiti sredstva za podbetoniranje in zvarenje tračnic po predpisih mestnega stavbnega urada; popraviti in povečati mora svojo remizo zaradi priklopnih voz, ki stojijo sedaj izven remize na dežju. Najkasneje v 10 letih bo treba zopet izmenjati obrabljene tračnice, zato bo potrebovala železniška uprava kakih 12 milijonov kron. Ker za vse te izdatke nima pri sedanjih dohodkih železnica nikakega kritja, je bilo zvišanje vozne cene neobhodno potrebno. Sicer bo pa tudi po novih zvišanih cenah ljubljanska cestna železnica še vedno najcenejša v Jugoslaviji — če navedemo, da stanejo v Zagrebu vožnje na cestni železnici 4, 6, 8 in 12 K.

Najemniki mestnih zemljišč. Mestni magistrat je dognal, da nekatere stranke, ki imajo mestno zemljo v najemu, preslabo ali sploh nič ne gnoje. Pri urejevanju centralnega šolskega vrta se je opazilo, da so prejšnji najemniki navozili na svoje njive raznovrstnih smeti, v katerih je bilo vse polno črepij in stekla ter potem to navlako pokopali in podorali. Napeliano je bilo tudi polno premogovega pepela centralnih kurjav na preje rodovitno zemljo, ki je sedaj pokvarjena in bo dalo precej truda, predno bo zopet ustrezala svojemu namenu. Vsem onim, katerim se bo dokazalo, da v zakup vzeto zemljo ne gnoje, ali na njo vozijo razne zemlji škodljive smeti, se bo najem takoj odpovedal.

Celje.

Stanovanjski urad brez avtoritete. Če ministrskih naredb in celo zakonov ne spoštujemo tisti ki bi morali ne samo ravnati se po njih, temveč jih tudi podpirati, ni čudno, če jih ne spoštujemo privilegiranci v vojaški obleki, ki se jim celo z oboroženo silo upirajo. Celjani imamo priliko opazovati teptanje avtoritete stanovanjskega urada. Kadar je kako stanovanje izpraznjeno, sklepajo na stanovanjskem uradu kdo naj se vseli, določijo, kdo bo izvoljen, ko pa pride ta do stanovanja, pa stoji pred vratmi vojak s puško in bodalom — stanovanje ugaja g. pukovniku in »šuti! To se je ponovilo trikrat. V zadnjem času uporabljajo ta način borbe za stanovanja tudi že civilisti. Stanovanjska komisija je žoga, s katero se igrajo advokate in višje instance. Pokrajinska uprava je pri tem precej zagrešila, sestava današnje komisije je protizakonita, član je n. pr. tudi polkovnik Naumović, dasi pravi pravilnik, da smejo biti člani samo oni, ki imajo aktivno in pasivno volilno pravico.

Maribor.

Mariborski proletarci, ki doslej niso mogli razumeti našega boja proti vodstvu izključene okrožne organizacije, ko je to vodstvo vedno zagotavljalo, da stoji centralni odbor SSJ v Belgradu na njegovi strani, ti proletarci imajo sedaj po članku s. Pavičevića (»Naprej« št. 260) in po izjavi »Radniških novin« št. 89, centralnega organa SSJ, priliko ustvariti si sodbo o moralni kvalifikaciji disidentskih kolovodij okrog »Enakosti« in »Volksštima«. Preberite si oba članka in imejte pri branju vedno pred očmi, da so razni Golouhi, Petejani, Bahuni itd., itd. svoje boje proti

pokrajinski organizaciji započeli roko v roki z zarjevskim separatizmom, katerega so vam na svojih konferencah predstavljali celo kot edino pravega zastopnika slovenskega socializma. Obsodba, ki jo je centrala izrekla nad zarjani, ne zadeva nič manj one, ki so vas z »Enakostjo« in »Volksštimo« vodili za nos. Proletarci, ki ste doslej tem ljudem še verjeli in ki jim po tako očitih dokazih ne morete več verjeti, če verjamete, da je vaša rešitev v SSJ, poskrbite sami, da se vaše razmere zjasnijo in da pridete zopet do rednih odnošajev z ostalim socialističnim gibanjem v Sloveniji. Pot do tega vas vede preko ureditve vaših organizacij. Pomnite navzlic vsem besedam, s katerim bi vas utegnili obsipavati lažnjivi preroki, da tiste organizacije v Sloveniji, ki ne temeljijo na trboveljskem statutu, niso in ne bodo nikoli priznane kot organizacije SSJ. Ob tej priliki naj še enkrat ponovimo: Kdor se ne strinja s to ali ono določbo naših statutov, ima pravico delati za njeno izpremembo na strankinem kongresu. Pogoji je samo ta, da redno izvršuje svoje dolžnosti, kakor jih izvršuje vsak drugi. Nikoli pa ne bo nihče naši stranki kaj predpisoval, dokler se bo s samolastnimi navedbami postavljali izven nje.

Zakaj ne mara »Enakost« za progresivni davek? Zato, ker v socialistični družbi ne bo nobenih davkov. Takrat »Enakost« najbrže tudi ne bo več marala za rdečtedenska beračenja, pri katerih nje ubogim skribentom ni treba tako globoko poseči v založeni žep kakor pri progresivnem davku. Rdečtedensko miloščino plača itak resnični proletarec iz navdušenja. Še ena zanimivost: »Enakost« jo je pogruntala, da progresivni davek demoralizira. Čisto prav. Še nikoli nismo videli tako demoraliziranih dvonožcev kakor te dni, ko so »Enakovci« z »Zarjani« složno pobesneli na »nesocialistični progresivni davek«.

Trboveljski pravilnik določa, da razlike med poskusnimi novimi in rednimi člani v izrednih slučajih, kadar je stranka čisto sigurna ni treba uvaževati. Ali boste trobentači pri »Enakosti« zdaj že nehali trobentati, da se je ljubljanska organizacija SSJ pregrešila zoper pravilnik, če je dala na svojo kandidatno listo par mož, ki še niso tri leta organizirani? Pobrigajte se rajši za svoj prag, vi malovredni poznavatelji pravilnikov, pobrigajte se za smeti, ki jih je vse polno pred vašim pragom. Vprašajte se rajši sami, kolikokrat ste se vi pregrešili zoper takozvani vaš »pravilnik«, odkar ste ga pred zadnjo konferenco v družbi s kocmurjevstvom z mujo skuhal.

Kaj pa to pomeni? Mariborska »Volksštima«, št. 92, priobčuje pod »Öffentliche Anzeigen« tudi to-le: »Delniška pivovarna Laško je otvorila v Mariboru glavno zalogo piva. Veseli nas, da je trdka razširila svoje delovanje tudi na Maribor in njegovo okolico in mi njeno pivo vsem pivovarcem najtopleje priporočamo.« — Pripominjamo k temu še to-le: Delniška pivovarna ne priznava osemurnika, ne priznava delavske strokovne organizacije, niti en sam delavec v tem podjetju ni organiziran, ker se je znalo dozdej še vsakega delavskega zapupnika na kakršenkoli način znebiti. Besedo imajo sedaj sodrugji pivopivci, katerim priporoča pivo profesorska »Volksštima«.

Iz stranke.

Za oktober so obračunale še sledeče organizacije: Ježica, Ljubljana, Celje, Škofjavska, Čatež, Hrastnik, Vič, Vrhnika,

Moste, Topolšica, Sp. Šiška in Ljuboje. (Globoko se je oprostilo.)

Krajevna politična organizacija v Šiški vabi vse svoje člane na sestanek, ki se bo vršil danes v sredo ob 8. zvečer v Zadrugnem domu. Dnevni red važen. — Predsednik.

Brežice. Zaupniškega zbora, ki se je vršil v nedeljo dne 5. nov. so se udeležile sledeče organizacije: Čatež, Globoko, Brežice, Radeče pri Zid. mostu, Sevnica, Rajhenburg in Videm. Razen teh so bili na zboru še zaupniki sledečih občin: Artiče, Sela, Pleterje, Zakot in Blanca. Vsi delegati so po resnem razmotrivanju obljubili, da bodo vsak v svojem kraju prirejali shode in sestanke, da povečajo moč organizacije trpinov. Po izvršenem delu, bomo veseli sadu. Sodr. Pičinin je v stvarnem govoru pojasnil položaj nekdanje enotne delavske fronte, katero so uničili od kapitalistov podkupljeni razdirači. Omenil je tudi, da se delavno ljudstvo, zdaj s trudom vrača k svojim sotrpinom, ki so še vztrajno ostali v organiziranih socialističnih vrstah. Zato delavno ljudstvo, ne udaj se raznim vetrovom, temveč hodi svojo pot do končne zmage! Sam sodeluj v organizacijah, da bodo take, kakršne si želiš.

Žalec. V nedeljo, dne 26. t. m. ob 9. predpoldne bo v gostilni Janič v Žalcu javen shod SSJ in KDZ. Poročal bo soodr. Čebular. Popoldne ob 3. strokovni shod, na katerem bo poročal sodrug Leskošek iz Celja.

Krajevna pol. org. v Mislinju sklicuje sestanek vseh članov dne 3. decembra ob 13. popoldne v društveni sobi, katera se od sedaj naprej nahaja v stari Iršičovi hiši (vhod iz dvorišča). Organizacija posluje v njej vsako nedeljo in praznik od 13. do 15. popoldne. Dnevni red sestanka je: 1. volitev delegata za strankin zbor. 2. slučajnosti. Nadalje je odbor na seji z dne 5. t. m. določil s. Jožefa Osovnika za zbiranje prihrankov vseh tistih, ki se želijo udeležiti II. vsedelavskega zleta v Mariboru v letu 1923.

Poglavje o taktu. Čeprav ni časa za ta vprašanja, ker imamo trenutno preveč neodložljivih nalog, vendar prosimo s. F. U., da nam poda kak zgled našega »fanatizma« in »osebnega boja«. Pa ne zopet samo s trditvijo, da smo osebni in fanatični, temveč naj navede konkretne slučaje, katera naša dejanja in nehanja nam je narekoval osebni boj in fanatizem. Usiljene mu javnosti naj se poslužijo brez pridržka, naj nas razkrinka brez pardona, rajši s širokim pojasnilom, nego z namigavanjem! Uredništvo in tajništvo.

Iz strok. gibanja.

Odbor kovinarjev. pozor! V nedeljo, 26. t. m. ob 9. predpoldne se bo vršila pri »Kroni« odborova seja podružnice društva kovinarjev v Celju. Dnevni red zelo važen, radi tega opozarjamo vse sodruge odbornike, da se seje sigurno udeležijo!

Zmerno uživanje čaja učinkuje na naše živčevje pomirjevalno. Vsi, ki bolehte na živčevju, pijte vsled tega mesto kave samo čaj. Priporočamo edino čalno mešanico znamke »Buddha«! Dobe se povsod.

Dopisi.

Brežice. Na protestnem shodu dne 12. novembra 1922 so upravičenci na agrarno reformo sprejeli sledečo resolucijo:

Odločno protestiramo proti nameri, odvzeti nam zemljo s tem, da se veleposestniku Attems poviša maksimum v

smislu § 4. naredbe od 3. septembra 1920.

Veleposestvo Attems v Brežicah ni nikdar vzdrževalo mlekarke industrije, kobilarne, gojišč za pridobivanje industrijskih zelišč itd. Tudi se veleposestvo ni nikdar pečalo z umetnim ribarstvom, resnica je le, da se je pečalo le malo z živinorejo; vzdrževalo je v celem 4 lukusne konje in 6 krav. Ostalo poljedelsko zemljo je dajalo vedno v zakup. — Pritojujemo se posebno še zato, ker je okrožni agrarni urad v Mariboru določil drugi maksimum, kakor je bil določen sporazumno med okrožnim agrarnim uradom in okr. agrar. odborom na sejah v Brežicah od 28. januarja do 4. februarja 1922. S pismenim odlokom pa je okrožni agrarni urad določil maksimum vse drugih površin, kakor so bile dogovorjene na sejah. (Odlok šte. 470 od 20. marca 1922.) Pri tem opozarjamo, da je Attems lastnik treh veleposestev, in sicer v Brežicah, Kozjem in Slovenski Bistrici, in da se smatrajo v smislu predhodnih odredb vsa tri za eno veleposestvo. Protestiramo tudi proti temu, da so od veleposestva v Brežicah oddelili kompleks v katastralni občini Rigonce z mlinom in gospodarskimi poslopji, ne da bi ga všteli v maksimum. Protestiramo proti temu, ker ni bil v tej zadevi vprašan za mnenje niti okrajni niti okrožni agrarni urad in bi si veleposestvo Attems s takim povišanjem maksimuma večalo bogastvo na račun ubogih slojev. Mnogo očetov, sinov in hčera iz naših krajev si mora iskati kruha v tujini pod zemljo, v tovarnah in drugod, ko bi se lahko preživljali doma z obdelovanjem sedaj nerodovitne zemlje. Prosimo, da se izvršijo v brežiškem kakor tudi v drugih okrajih Slovenije ponovne volitve v občinske, okrajne in okrožne agrarne odbore (v smislu predhodnih odredb od 25. februarja 1919 in ministrske naredbe od 12. aprila 1919). 1. zahtevamo, da gospod. agrarni direktor odpravi vse omenjene nedostatke, izvede revizijo in vpostavi na veleposestvu Attems tako stanje, da bo odgovarjalo veljavnim predpisom in ne bo kršitve odredb. Zahtevamo tudi, da se mora v vsakem slučaju vprašati za mnenje občinski in okrajni agrarni odbor, kakor to določa naredba od 1. februarja 1920. 2. zahtevamo od gospoda agrarnega direktorja, da preišče zadevo, na katero se sklicuje okrožni agrarni urad v Mariboru v okrožnici šte. 4386 od 13. oktobra 1922, da okrajna glavarstva niso prijavila izvršitve volitev v okrožni agrarni odbor v smislu ministrske naredbe od 4. februarja 1920 § 8, odstavek 2. — Gospoda pokr. namestnika prosimo, da zastavi vse svoje moči za odpravo krivic, ki se gode agrarnim upravičencem od strani veleposestnika Attems. — Omenili bi pri tem oklic v Uradnem listu v katerem daje pokr. uprava za Slovenijo navodila, kako odpomoči pomanjkanju krmil in stelje. Prosimo g. pokr. namestnika, da ukrene vse potrebno, da bodo dobile revne rodline pravico do paše v gozdovih veleposestva Attems, kjer paša ne škoduje mladim nasadom iz gozdnopolijskih ozirov. Veleposestnik Attems ne odda in ne dovoli paše niti za denar, tudi ne dovoli grabiti listja, češ, da ga potrebuje sam, redi pa samo 10 glav živine. — Od okrožnega agrarnega urada zahtevamo, da odstrani vse te krivice in uveljavi tudi na veleposestvu Attems vse odredbe o agrarni reformi. (Podpisi.) — Ta resolucija je bila odposlana ministrstvu za agrarno reformo v Belgradu, pokr. upravi za Slovenijo, agrarni direkciji v Ljubljani in okrožnemu agrarnemu uradu v Mariboru.

Dravograd. Čudne stvari uganiajo pri nas klerikalci, demokrati in narodni socialisti. Bližajo se volitve, zato so vsi pridno na delu, lažijo od hiše do hiše ter odpirajo vrata v stanovanja kamor jih prei ne bi spravil za nobeno ceno. — G. Grisogono, demokrat in kot tak večkratni milijonar ter verni agitator Bernardi, sta 18. t. m. od hiše do hiše blatila našo stranko in naše kandidate češ, da so brezverci in komunisti, ki naj jih ljudstvo nikar ne voli. temveč se naj oklene narodno-socialistične stranke. Čuden socializem, ki ga zagovarja kapitalist. No, blatenje nam ne bo škodovalo, tudi agitacija ne ker agitatorje predobro poznamo, ker se še spominjamo, kako so agitirali za volitve v ustavotvorno skupščino, ter vemo, da so takrat plačevali volilcem »golaže« in »kajzerje«, mi pa smo glasovali socialistično in bomo 10. decembra letos tembolji, ker nas sedaj še huiše stiska beda, vemo pa, da nas more rešiti samo socializem. Volkovom v ovčjih kožuhih ne verujemo več, ker vemo, da skrivajo pod nedolžnim obrazom nam sovražne namene. Zdej ližejo, po volitvah bodo praskali. Sicer pa, naši kandidati so delavci in to velja!

Dravograd. Pri nas imamo inteligenco, ki se razume prav dobro na pretepanje. 6. novembra jutraj so imeli »veselico« — napadli so celo službujoče orožnike, ki so zahtevali red in mir. Neki železniški uradnik le bil ranjen v roko, dva orožnika pa sta bila drugače poškodovana. Radovedni smo če se bo prizadetim posrečilo zakriti to zadevo.

Kulturni vestnik.

Repertoar nar. gledališča v Ljubljani.

Drama:

Sreda, 22. nov. »Živi mrtvec«. Red A.
Četrtek, 23. nov. »R. U. R.« Izven.
Petek, 24. nov. »Jack Straw«. Red D.
Sobota, 25. nov. »Ploha«. Red E.
Nedelja, 26. nov. ob 3 popoldne »Krojaček-junaček«. Izven. — Ob 8. zvečer »Živi mrtvec«. Izven.
Ponedeljek, 27. nov.: »R. U. R.« Red C.
Torek, 28. nov. zaprto.

Opera:

Sreda, 22. nov. »Sevski brivci«. Red D.
Četrtek, 23. nov. »Jenufa«. Red E.
Petek, 24. nov. zaprto.
Sobota, 25. nov. »Prodana nevesta«. Red C.
Nedelja, 26. nov. »Butterfly«. Gostovanje gospe Ade Polakove. Izven.
Ponedeljek, 27. nov. zaprto.
Torek, 28. nov. »Sevski brivci«. Red A.

= Vrednost denarja. 1 dolar velja 61 Din. 1 francoski frank 4.32 Din. 1 češka krona 1.96 Din. 1 lira 2.88 Din. 100 avstrijskih kron 9 par. 100 mark 1.03 Din. 100 madžarskih kron 2.85 Din. V Curihu velja 100 naših kron 2.10 švicarskih frankov.
= 40% vsega zlata v Ameriki. Po poročilu »Federal Reserve Board« znaša zlata zaloga celega sveta približno 7.911.379.000 dolarjev. Leta 1913 je bilo zlata samo za 188.401.000 dolarjev. Pobljati je treba, da dolar svoje vrednosti od takrat ni spremenil. Ameriške Zedinjene države same so danes posestnice 3.171.007.000 dolarjev zlata, t. j. 40% vsega zlata. Nato slede po vrsti Anglija s približno 10%, Francija z 9%, Japonska z 8%, Španija s 6%, Argentija s 5%, Italija, Nizozemska in Nemčija pa s po 3%.

JOSEF JIROUT: Agrarna reforma na Češkem.

(Dopis s Češkega.)

Smelo lahko rečemo, da je bilo na svetu malo dežela, kjer bi bilo več veleposestev bodisi poljedelskih ali gozdnih kakor pred svetovno vojno na Češkem. Vsaka ped boljše, rodovitnejše zemlje je bila last veleposestnika. Celih 44% rodne zemlje je bilo last veleposestev in katoliške cerkve, samo 56% pa je bilo svobodne zemlje, ki jo je lahko vsakdo priposestvoval na ta ali oni pravni način. Kako kričeče razmere z ozirom na posest zemljišč so vladale na Češkem, nam pričajo naslednje številke:

Knez Svarcenberg je imel 250.000 ha zemlje, grof Černin 61.400 ha, Colloredo-Mansfeld 60.000 ha, Kinski 57.400 ha, Lobkovic 48.600 ha, Lichtenstein 184.000 ha, Fürstenberg 41.000, Tuhn 41.000, praški nadškof 23.000 ha, red Premonstrancev 22.000 ha, nadvojvoda Friderik »der Milchpantsher« 64.300 ha itd.

Češka ima 210 sodnih okrajev. V 55 okrajih je bilo veleposestne zemlje 45 do 75% vse zemlje v okraju, v 26 okrajih so obsegala veleposestva 40—45% vse zemlje, v 26 od 35—40%, v 39 okrajih 30 do 35%, v 27 okrajih 25—30% in le v dveh okrajih je bilo veleposesti manj kakor 5% vse zemlje. Na Moravskem je imela ena desetina vseh veleposestnikov več ko tretjino vse zemlje. Šlezija, ki je merila 8000 km², je bila tako strašno srečna, da je imelo 21 veleposestnikov več ko 43%

ali skoro polovico vse zemlje. Na Slovaškem, kjer so bili veleposestniki sami Madžari, so bile razmere še dosti bolj žalostne.

Češki narod kot tak ni imel v bližnji preteklosti in nima danes svojega plemstva. Republika je z zakonom odpravila plemstvo, vse titule in rede zato na Češkem ni in ne bo plemstva. Veleposestva pa so bila izključna last tujih plemičev, ki so češko zemljo in češke žulje do krvi žulili in sesali iz njih ogromne milijone, ki so jih zabijali na Dunaju in po svetovnih kopališčih. Tuji plemiči so poplavili češko zemljo po bitki na Beli gori leta 1620., kjer je zgubil češki narod svojo samostojnost. Ljudstvo je tedaj priznavalo vero Čeških bratov. Cesar Ferdinand II., udani sluga katoliške cerkve in jezuitov, je hotel izpreobrniti ves češki narod h katoliški veri. Kier to ni bilo mogoče zlepa, je poizkušal zgrda, Češki plemiči, obrtniki in kmetje so morali v ječe, pod rablievo sekuro in v prognanstvo. Njihova zemljišča so bila zasežena in darovana v imenu svete stvari in ljubezni do bližnjega cesarskim generalom, tujim plemičem in katoliški cerkvi. Poleg tega se je prostovoljno izselilo iz Češke 36.000 rodbin, da jih ne bi prisilili sprejeti katoliško vero. Tudi posestva teh izseljencev so zasedli in pobasali tuji plemiči, cesar in katoliška cerkev. Na teh nepošteno pridobljenih posestvih je sedelo plemstvo vse do konca svetovne vojne nemalokrat pa jih je z ugodnimi ženitvami in podedovanjem še ne izmerno povečalo. Francoski zgodovinar Denis pravi v svojih knjigah, kjer piše o izgubi češke samostojnosti, da so imela

zasežena posestva, ukradena zemlja, dragulji, dragocenosti in denar pobitih in izgnanih Čehov vrednost devetih milijard avstrijskih kron predvojnne vrednosti! Toliko so Habsburžani Čehom in češkemu narodu — ukradli!

Na Češkem, Moravskem in v Šleziji so imeli plemiči najlepša in največja posestva. Posledica tega je bila, da je bilo za množiči se narod zemlje vedno premalo, zato se je izseljeval v Ameriko in drugam. Ta plemiška veleposestva so bila izraz gospodarske sile fevdalizma in so tvorila zapreko daljšemu socialnemu napredku, gospodarskemu in političnemu. Delavci na veleposestvih so bili tlačeni ne samo narodnostno, temveč še bolj socialno in gospodarsko. Živel so pod najtežjimi razmerami, udani klerikalizmu in — alkoholu. Socialistična stranka je videla zlo prav dobro, je videla, kako raste iz veleposestev, je videla, kako ljudstvo na eni strani strada, na drugi strani pa plemstvo živi v izobilju na račun njegovega dela je videla, da manjka na eni strani zemlje, na drugi strani pa je v izobilju, zato je zvesta svojemu programu zahtevala razlastitev veleposestev in razdelitev zemlje med male ljudi.

(Dalje prih.)

Ne zamudite nobene prilike. Širiti svoj list! Če si socialist, tedaj le tvoj list »Naprej«. Pridobival mu nove naročnike!

Odgovorni urednik: Anton Podbevšek.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Močne trpežne bakrene kotle
vseh vrst z širokimi kapami

izdeluje edino

kotlarska zadruga

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 28.

Čisti domači izdelki!

Stalna zaloga!

Nizke cene!

Nizke cene!

Sprejemajo se vsa v to stroko spadajoča popravila.

RUPERT JEGLITSCH

FRANZ FRANGESCHA NASLEDNIK

trgovina železnine in zaloga ribarskega orodja

Gospodsk. ulica 11.

MARIBOR

Gospodsk. ulica 11.

Znižane cene

pri

A. ŠINKOVIC nasl.

K. SOSS,

Ljubljana, Mestni trg 19.

**Zahtevajte vedno in povsod
kruh in pecivo
I. delavske pekarnice
v Ljubljani, Kolesijska ulica 4,
ki je najboljši.**

V Ljubljani in okolici se prodaja v vseh prodajalnah, ki so označene s tozadevnimi napisi.

Raznašalca za Moste
sprejme uprava „NAPREJA“.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani
prodaja

iz slovenskih premogovnikov

velenjski, šentjanski in trboveljski premog

vseh kakovosti v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov
za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja
in razpečava

Ia čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo
uporabo, kovaški premog, črni premog in jajčne brikete.

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Miklošičeva c. 15-II.

Citajte naš tisk!

Dnevnik „NAPREJ“ stane mesečno	Din 12—
Tednik „LJUDSKI GLAS“ stane mesečno	3—
Mesečnik „NASI ZAPISKI“ stane letno	25—
Oskar Wilde: „PRAVLJICE“, elegantno vezane	12-50
Karol Marks in Friderik Engels: „KOMUNISTIČNI MANIFEST“	1—
Bauer - Uratnik: „POT K SOCIALIZMU“	1—
SOCIALIZEM IN VERA“ broširana	7—
lepo in trdno vezana	9—
F. Engels - Zagor: „RAZVOJ SOCIALIZMA“ od utopije do znanosti, stane	5—
Naroča se v Ljubljani, pošt. predal št. 168.	

Osebna naročila v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6 I. (Učiteljska tiskarna.)

„DELAVEC“ glasilo Stokov. kom. za Slovenijo, Ljubljana. Družinski list „KRES“ izhaja mesečno in stane letno 40—
Naroča se v Ljubljani, Židovska ulica 1.

Razširjajte naše časopise in knjige! — V izobrazbi in zavednosti je naša moč!

Vsak, kdor hoče vsaj delomo poznati socializem in biti socialist, naj čita knjigo „Socializem in vera“.

Naroča se pri tajništvu SSJ, Ljubljana, pošt. predal 168, in stane lepo in trdno vezana 9 Din, broširana pa 7 Din.

OBRTNA NAZNANILA.

Prva mariborska delavska pekarna v Mariboru, Tržaška cesta št. 38, tel. 324, priporoča dober kruh in žemlje.

Prva produkt. zadruga krojačev Maribor, Ruška cesta 5 priporoča obleke za moške in ženske po zmernih cenah in dobre kakovosti.

Gostilna LJUDSKI DOM
Maribor
Ruska cesta št. 7

priporoča izbornu kuhinjo in pijačo.

N. BRUNO MILJANIČ
tovarna kandičev in slaščičarna
najnižje cene in vsak čas sveže blago.
Maribor, Tkalska ulica 4.

! Novosti !

Za damske plašče
v veliki izbiri.

A. & E. Skaberné
Ljubljana, Mestni trg 10.

NAKUPOVALNA ZADRUGA

r. z. z. o. z.

V LJUBLJANI, Dunajska cesta 33 („BALKAN“)

Deželni pridelki, žito, mlevski izdelki
vseh vrst. — Kolonijalno špecerijsko
blago, spirituose, mast, slanina, mesni
izdelki.

Telefon 366. Brzjavni naslov: Nakupovalna Ljubljana.
Čekovni račun št. 10.473.

KOLESA

Vam prenovi in strokovno shrani

preko zime

ob malenkostni pristojbini

tvrdka J. Gorec

Gospodsvetska cesta 14.

Kons. društvo za Slovenijo Ljubljana.

Pošt. predal št. 13.
Telefon inter. št. 178.

Pošt. ček. rač. št. 10.532.
Brz. nasl. „Kodes“ Ljubljana.

Hranilni oddelek

naznanja, da je s 1. novembrom 1922

zvišal obresti in sicer

za navadne hranilne vloge na 6%
za vloge proti četrtletni odpovedi . . na 6½%
za vloge proti polletni odpovedi . . na 7%

Hranilne vloge sprejemajo in izplačujejo vse prodajalne naše zadruge!
Vlagajte vse svoje prihranke v lastno hranilnico!

Slavenska banka d. d.

preje „Jugoslovanska Union - banka“

podružnica v Ljubljani, Zagreb, Beograd,
Bjelovar, Brod n. S., Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona,
Kranj, Maribor, Monšotor (Baranja), Murska Sobota, Osijek,
Rogaška Slatina, Sombor, Sušak, Šabac, Šibenik, Škofja
Loka, Velikovec, Vršac.

Agencija: Buenos-Ayres (Argentina).

Afiliacije:

Budapest: Balkan bank r. t.

Split: Jugoslavenska industrijska banka.

Wien: Bankhaus Milan Robert Alexander.

Delniška glavnica in rezerva
ca. K 200,000.000.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.